

Rewarding Learning

Buachail Bantú

Seanscéal ón Afraic

Leabhar Oibre

Ainm: _____

Rang: _____

A

Freagair na ceisteanna seo.

1. Cén tír ar an domhan a raibh cónaí ar Bhuachaill Bantú ann?
Faigh an tír san atlas.

2. Cérbh iad na daoine ar chónaigh sé leo?

3. Cad é an obair a bhí le déanamh ag Buachaill Bantú dá athair?

4. Cad é mian croí an bhuachalla Bhantú?

5. Cad é fuair sé lá amháin i gceapach na mine? Cad é a tharla dó?

B Aimsigh ciall na bhfocal seo a leanas san fhoclóir:

1. ceapach	6. min
2. sealgaire	7. scoilte
3. sciath	8. seilg
4. sleá	9. dian
5. calán	10. bleán

C Tarraing pictiúr den bhuachaill Bantú lena athair. Cuir sleá i lámh an athar.

A

Cé a dúirt?

“Ní thig leat gabháil a sheilg gan sleá de do chuid féin agat. Caithfidh tú fanacht sa bhaile ag tiomáint na gcaorach, ag baint mine agus ag bleán na seanbhó báine.”

“Beidh an meacan seo blasta. Bhéarfaidh mé chun an bhaile chuig mo mháthair é agus bruithfidh sí dom é.”

“Ní thig linn an scian a thabhairt duit nó bhris muid í. Ach cionn is gur bhris bhéarfaimid duit an tua seo.”

“Ní thig linn an sciath a thabhairt duit nó bhris muid í. Ach cionn is gur bhris bhéarfaimid sleá duit.”

“Tabhair leat an calán blite seo agus bligh an tseanbhó bhán.”

A

Ba é mian croí an bhuachalla Bhantú gabháil amach a sheilg i gcuideachta a athar.

Cad é an mian croí s'agatsa dá dtiocfadh leat a fháil?

Cum scéal. Tosaigh mar seo:

Níor shíl mé riamh go bhfaighinn mian mo chroí ach seo mar a tharla...

A Faigh dóigh eile leis na focail seo a rá:

buachaill

ag bleán

bhéarfaidh mé

cad chuige?

thriail sé

cionn is

an méid a bhí ina chosa

B Tarraing pictiúr de na sealgairí ar thóir an liopaird.

C Déan an t-athrú atá de dhíth ar na focail idir lúibíní.

1. ag iarraidh [an calán blite]

2. ag iarraidh [an scian]

3. ag iarraidh [an tua]

4. ag iarraidh [an blaincéad]

5. ag iarraidh [an sciath]

6. ag iarraidh [an fheoil]

A Líon na bearnaí.

bantú   dathú   athrú   socrú   tríú   ardú

1. Thit sé isteach san abhainn agus b'éigean dó a chuid éadaigh a _____.
2. An dtig leat an fhuaim a _____ ar an teilifís, le do thoil?
3. Rinne sé _____ liom a bheith anseo ar a ceathair a chlog.
4. Creideann daoine go bhfuil mí-ádh ag baint leis an Aoine an _____ lá déag.
5. Bhí buachaill _____ ann aon uair amháin agus é ina chónaí i mbaile beag san Afraic.
6. “An dtig liom an pictiúr a _____ isteach,” arsa an gasúr leis an mhúinteoir.

Líon na bearnaí le ‘óí’.

1. t__r	5. d__gh	8. on__r
2. m__n	6. d__te	9. go f__ll
3. __ge	7. __r	10. c__p
4. d__bh		

Faigh malairt na bhfocal seo.
Déan na malairtí a mheaitseáil.

Amaideach	Cúramach
Cliste	Saibhir
Bród	Santach
Cróga	Falsa
Dóighiúil	Leithleasach
Míchúramach	Náire
Óg	Éagumasach
Bocht	Céillí
Cumasach	Aosta
Fial flaithiúil	Gránna
Cineálta	Bómánta
Dícheallach	Cladhartha

A Scríobh ‘fíor’ nó ‘bréagach’ taobh leis na habairtí seo.

1. D’ith deartháir beag an bhuachalla Bhantú an fhréamh.

2. Thug a mháthair calán úr blite dó.

3. Bhris an bheirt fhear an tua.

4. Stróic na cailíní an blaincéad.

5. Thug na seanmhná an sciath dó.

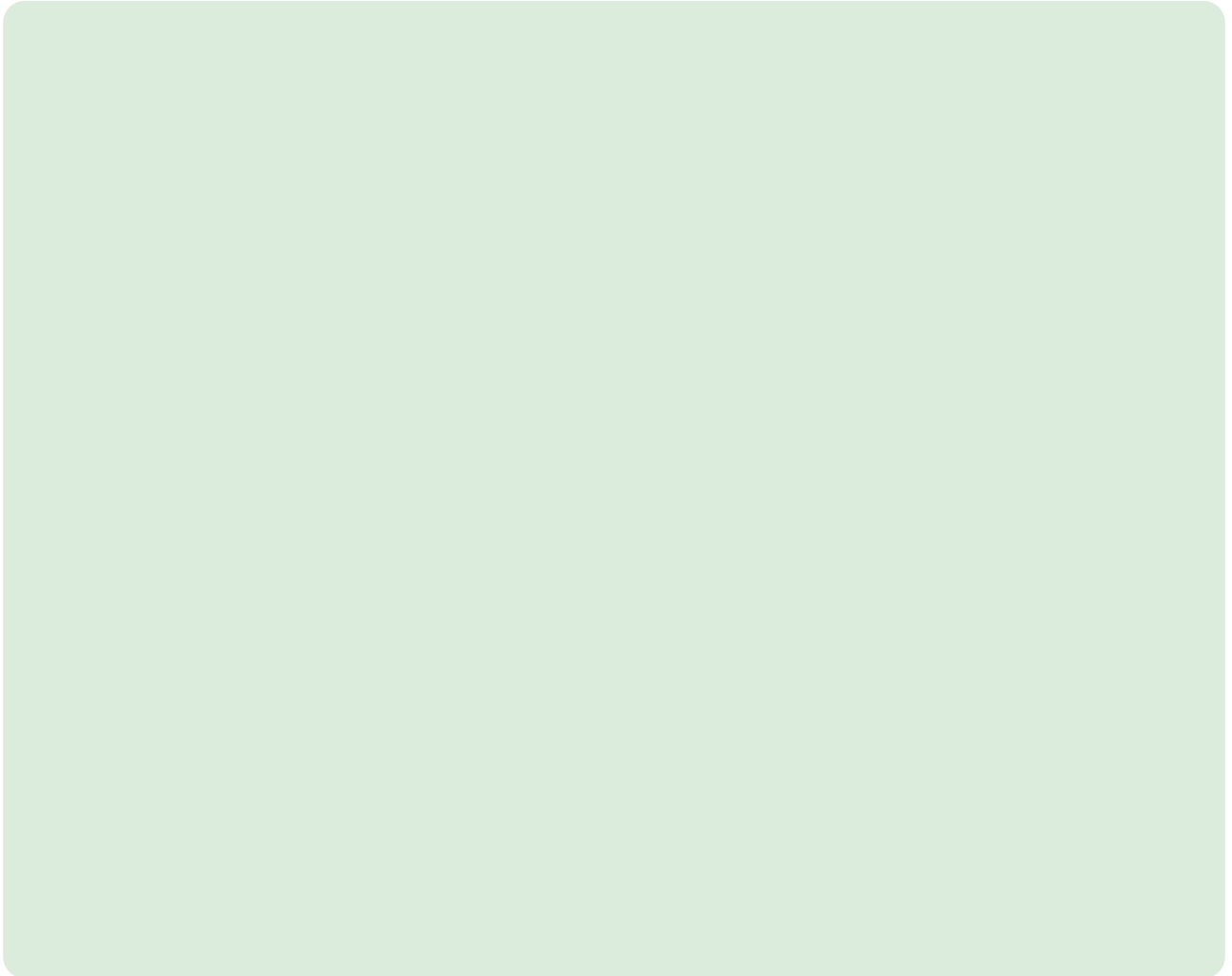
6. Thug na sealgairí sleá don bhuachaill Bantú.

A Freagair na ceisteanna seo.

1. Cad é an chuid ab fhearr nó ba mheasa den scéal? Cad chuige sin?

2. Bhí obair le déanamh ag Buachaill Bantú sa bhaile. Cad é a bhíonn le déanamh agatsa fán teach le cuidiú le do thuismitheoirí?

3. Scríobh litir chuig an bhuachaill Bantú ag insint dó cad é ba chóir dó a dhéanamh le mian a chroí a fháil.

A Líon na bearnaí.

“Amharc mo _____,” ar seisean lena mháthair,
 “_____ a thug na _____ dom,
 na _____ a bhris an _____,
 _____ a thug na fir dom, na fir a stróic
 an _____, _____ a
 thug na seanmhná dom, na seanmhná a bhris an
 _____, _____ a thug
 na cailíní dom, na cailíní a bhris an _____,
 _____ a thug na buachaillí dom, na buachaillí
 a bhris an _____, _____
 _____ a thug mo mháthair dom, nuair a d’ith mo
 dheartháir an _____, _____ a fuair mé, Nuair a
 chuaigh mé a bhaint mine i _____ na mine.”

Ainmnigh na rudaí seo.

1. Gearrann tú arán leis.

2. Cuireann an feirmeoir bainne ann.

3. Leagann tú crann leis.

4. Téann tú ag seilg leis.

5. Úsáideann tú é le thú a chosaint.

6. Seanéadaí stróicthe caite.

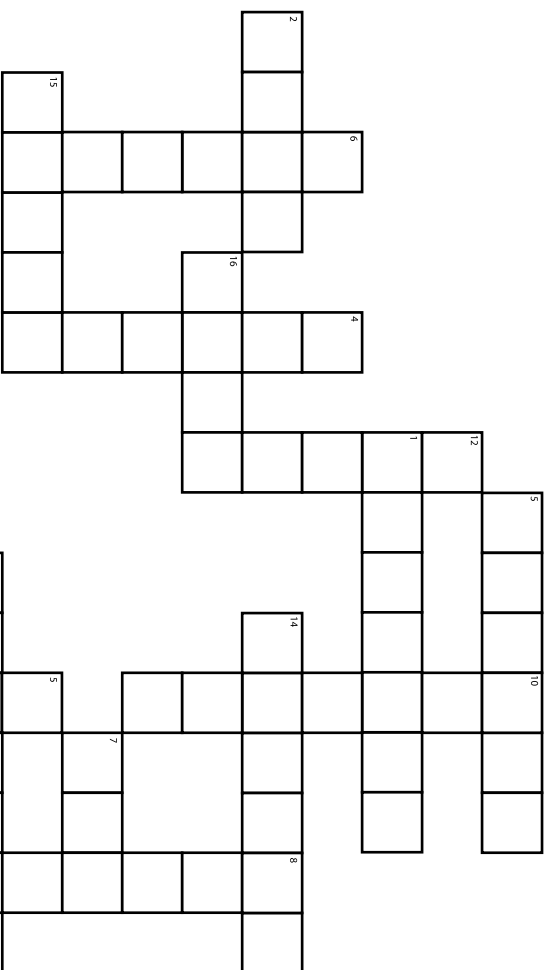
Casadh daoine ar bhuaichaill Bantú a raibh fadhbanna acu. Chuidigh Buachaill Bantú leo. Líon isteach an tábla thíos.

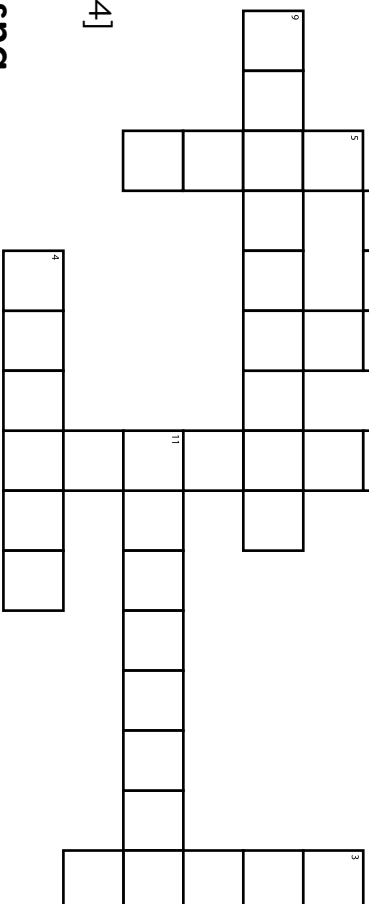
	Cé a casadh ar Bhuaichaill Bantú?	Cad é an fhadhb a bhí ann?	Cad é mar a chuidigh Buachaill Bantú?	Cad é a tharla?	Cad é a tugadh dó?
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Crosfhocal

Leideanna

- Síos**
2. B'éigean don Bhuachaill Bantú é a bhleán. [7]
  3. Thug na buachaillí don Bhuachaill Bantú í. [5]
  4. Thug Buachaill Bantú do na sealgairí í. [6]
  5. Bhí beirt seanbhan ag iompar _____ throm adhmaid. [4]
  6. Fuair Buachaill Bantú i gceapach na mine é. [6]
  8. An tír ina raibh cónaí ar Bhuachaill Bantú. [6]
  10. An áit a raibh an mhin ag fás. [7]
  12. Déanann tú seo leis an bhó. [5]

- Trasna**
1. Bhí na sealgairí sa tóir air. [7]
  2. Thug na sealgairí don Bhuachaill Bantú í. [4]
  4. _____ na fir an blaincéad. [6]
  5. Bhí na cailíní ag gearradh feola le silseanna de chána _____. [6]
  7. Thug na cailíní don Bhuachaill Bantú í. [5]
  9. Thug Buachaill Bantú do na fir é. [9]
  11. Bhí an blaincéad stróicthe ina _____. [7]
  14. Bhlig na buachaillí a gcuid _____. [6]
  15. Ghearr na cailíní leis an scian í agus bhris siad an scian. [5]
  16. Ghearr na seanmhnó chomh _____ sin gur bhris siad an tua. [4]

Focail a Chuardach.

Aimsigh na focail seo:

Afraic

Scian

Sealgaire

Selig

Tua

Liopard

Sleá

Blaincéad

Seanbhó

Sciath

g	w	e	t	a	b	d	q	f	l	k	g
o	p	s	e	a	l	g	a	i	r	e	i
h	j	f	d	r	a	b	v	x	a	c	b
s	f	r	k	l	i	o	p	a	r	d	g
e	f	x	c	f	n	l	p	e	s	d	f
a	z	s	f	s	c	y	z	s	q	w	d
n	n	i	l	k	é	u	o	c	p	s	a
b	f	n	t	u	a	g	s	i	z	r	f
h	t	z	m	d	d	b	h	a	t	y	r
ó	u	j	f	s	q	w	f	n	j	g	a
s	v	s	c	i	a	t	h	q	p	k	i
s	e	l	i	g	h	s	l	e	á	e	c

Tréimhsí Áthais.

Bhí áthas ar Bhuachaill Bantú nuair a fuair sé sleá. Ní hionann cúis áthais do gach duine, is cuma cé acu imeacht a raibh tú ag fáiltiú roimhe le tamall fada nó rud nach raibh a fhios agat go raibh sé ag teacht.

<p>Nuair a osclaíonn tú paraisiút.</p>	<p>Pictiúr</p>
<p>An cúl a bhain an cluiche a scóráil sa bhomaite dheireanach.</p>	<p>Pictiúr</p>
<p>Ag breathnú ar shneachta ag titim Oíche Nollag.</p>	<p>Pictiúr</p>

<p>Babhla bia do pháiste ocrach.</p>	<p>Pictiúr</p>
<p>Beart mór agus d'ainm air.</p>	<p>Pictiúr</p>
<p>Fearthainn ar do chraiceann i dtír thirim.</p>	<p>Pictiúr</p>

Scríobh faoi na tréimhsí áthais a bhí agatsa a bhfuil cuimhne agat orthu.
